

ШТЕТНОСТ ПРЕТЕРАНОГ ДРУЖЕЊА

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ فضول المخالطة وخطورها ﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليتسا

عمرة دانسييتش

يوفانوفيتس ليوبيتسا

فيزو رادونشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

ПРЕТЕРАНО ДРУЖЕЊЕ

Претерано дружење је опака болест која доноси зло. Колико је само благодати дружење и познанство уништило, непријатељстава посејало и мржњи у срцу засадило, које је из срца теже истерати, него непомичне планине покренути.

У претераном дружењу је пропаст и овог и оног света, јер се срце пуни црним димом уздаха злобних људи, у њега уноси раздор, неслогу, бригу, тугу и слабост, чији терет, због лошег друштва, запостављања својих обавеза, бављења туђим пословима, преданости туђим проблемима и угађања туђим жељама и потребама, оно није у стању издржати. Јер, ако је са свим овим окупирано, питање је колико је у њему остало места за размишљање о Богу и оном свету. Зато и није чудо што претерано дружење с другима доноси толико главобоља, лишава толико благодати и увлачи у толико проблема и несрећа. Јер, има ли за људе веће несреће од људи?! Да ли је, рецимо, на самрти Веровесниковом, мир над њим, стрицу, од злих пријатеља могао бити ико гори?! Они се нису од њега одвајали, све док га нису

спречили да изговори само једну једину реч (сведочење да је Бог Један), због које би - да ју је изговорио - заслужио вечну срећу, уместо вечне патње.

Иако претерано дружење на овоме свету може изгледати као својеврсна љубав и упућеност пријатеља једних на друге, оно ће - када се истина обистини - непријатељство постати, а пријатељи се од кајања за прсте почети уједати, као што каже Узвишени Бог:

На Дан када неверник прсте своје буде гризао говорећи: "Камо среће да сам се уз Посланика правога пута држао, камо среће, тешко мени да тога и тога за пријатеља нисам узео, он ме је од Кур'ана одвратио након што ми је саопшен био!" - а ђаво човека увек оставља на цедилу. (Кур'ан, поглавље Ел-Фуркан, 27-29)

Узвишени, такође, каже:

Тога дана ће он који су једни другима били пријатељи постати непријатељи, само то неће бити они који су се Бога бојали и греха клонили. (Кур'ан, поглавље Ез-Зухруф, 67).

Узвишени Бог наводи да је, Његов пријатељ посланик Аврам своме народу рекао: **"Ви сте" - рече он - "мимо Бога кипове прихватили да бисте у животу на овом свету међусобне пријатељске односе одржавали, а после, на Судњем дану, једни од других ћете се одрицати и једни друге ћете проклињати, ватра ће ваше боравиште бити, и нико вам у помоћ неће моћи притећи."** (Кур'ан, поглавље Паук, 25).

Ето какво је пријатељство оних који се воле, пазе и помажу док су удружени у постизању свога циља, а које се - када без заједничког циља остану - претвори у кајање, жаљење, патњу, непријатељство, и међусобно проклињање. Да је тако, свакодневно смо, још и на овоме свету, сведоци како се понашају заједнички учесници у злочину када их ухвате и када их треба казнити. Јер, нема те двојице који се у неистини помажу и у њој један другом ласкају, а да се њихова љубав - кад тад - неће преокренути у мржњу и непријатељство. Према томе, једино мерило ваљаности дружења међу људима је дружење у добру. Пример за то су: цума (молитва петком), заједница, бајрамски празници, ходочашће, места где се стиче знање, борба на Божијем путу и поучна предавања. Чак и током оваквих дружења, потребно је држати се

по страни, када год се примети да нешто не ваља или да се прегони у допуштеном, а ако то ситуација не дозвољава, па се мора бити у друштву, онда се треба пазити и колико год може чувати да се са онима који то чине не поистовети. У таквим ситуацијама, када другог излаза нема, потребно је да се на узнемиравања стрпимо, јер тек након стрпљења долази углед, наклоност, поштовање и уважавање, чак и од оних који су нас узнемиравали, а поготово од верника и Господара светова, за разлику од слагања, после кога обично долази презир и омраженост, чак и од оних с којима се слагало, а поготово од верника и Господара светова.

Стрпети се на узнемиравања других боље је и по завршетак ствари лепше и захвалније. Ако, ипак, ситуација изискује учествовање са њима у ономе што је дозвољено, требамо да колико год је могуће, уложимо труда да дружење претворимо у покорност Богу. Све ово уз уливање самопоуздања, самоохрабрења и неосвртања на ђаволско навраћање да устане и оде под изговором да је то лицемерство, жеља за показивањем свога знања, стања и сл. Зато се треба поуздати у Бога, и да на друштво, колико год је могуће препоручујући им добро, позитивно делује, а ако се то не може постићи, онда се срцем од њих

неприметно повући, као што се из теста повлачи длака, тако да присутан међу њима, буде одсутан, близу, а тако далеко, у сну, а тако свестан, да у њих гледа, а да их не види, да их слуша, а да не зна шта говоре, јер се срцем од њих искључио и уздигнуо у виши свет, где у друштву анђела, чистих, одабраних, да око Престола, слави Господара свога. Како је само до овога тежак и трновит пут за прохтевне душе, а лак за онога коме га је Бог олакшао! Да би то Божија слуга постигла, треба само искрено да верује у Узвишеног Бога, непрекидно код Њега да тражи уточиште и понизно да куца на Његова врата. Свакако, да у томе помажу искрена љубав, непрекидно - срцем и језиком - спомињање Бога и чување од поступака који то кваре.

Онај ко жели таквим стазама да хода, треба да зна меру дружења са другима, људе поделити на четири врсте и сваку од њих добро распознавати, јер ће му - када год их помеша и не препозна како треба - пометњу унети и пут отежати. Ево те четири врсте људи:

Прва врста

У ову врсту спадају они који су свакодневно - и дању и ноћу - потребни као храна без које се не може. Када се од дружења са оваквима узме оно што је потребно, могу се оставити док поново не затребају, и тако редом. Ова врста је вреднија од чистог злата. То су исламски учењаци који добро познају Бога, Његове заповеди, лукавства Његовог непријатеља (тј. ђавола), болести срца и лекове против њих и који су верни Богу, Његовој Књизи, Његовом Посланику, мир над њим, и Његовим створењима. Свако дружење са овом врстом људи је чисти добитак.

Друга врста

У другу врсту спадају они с којима је дружење, ономе ко је болестан као лек потребно, а ономе ко је здрав, непотребно. То су они који су потребни у обављању свакодневних послова везаних за привређивање, међусобно пословање, удруживање, саветовање, лечење у случају болести и сл. Дружење са овом врстом људи, у случају потребе, је корисно. Међутим, ако потребе за њима нема, онда је дружење са њима као и дружење са људима из треће врсте.

Трећа врста

У трећу врсту спадају они с којима је дружење болест, не улазећи у степен, врсту и јачину болести. Дружење са некима од њих је као опака и хронична болест. То су они од чијег дружења, не само да нема никакве користи, ни у вери ни овозвештским стварима, него се због њега губи и вера и овај свет, или једно од њих двоје. Ако овакви почну да се са тобом друже или да са тобом у додир долазе, њихова застрашујућа смртоносна болест прећи ће и на тебе. Дружење са њима је попут неиздрживе зубобоље, која прође тек онда када их напустиш. Међу њима има и оних с којима је дружење као напад грознице. То су они који су одвратни, досадни и тупоглави, који, нити знају шта паметно рећи па да се од њих окористиш, нити како треба да слушају, па да се они од тебе окористе. Они не знају оценити ни себе ни место које им припада. Зато њихове речи - када говоре - на срце оних који их слушају падају теже од батина, а они им се, а да то и не примете, диве и веселе, а када ћуте, тежи су од млинског камена који се не може ни носити, нити по земљи вући.

Укратко, дружење са преступницима је грозница за душу, свеједно била она пролазна или хронична. Човекова је несрећа што на овоме свету мора искусити горчину сусретања и са неким од

оваквих људи, а ако се већ са њима мора дружити и сусретати, треба гледати да то буде што лепше и безболније, док му Бог не да излаз и олакшање.

Четврта врста

У четврту врсту спадају они с којима је дружење чиста пропаст. Дружење са оваквима равно је кушању смртоносног отрова. Када га окуси, од њега се спасити може само онај ко има противотров, а ко нема, нека му се Бог смилује и земљу лаком учини! Већину људи ове врсте, Бог их сметнуо, чине они који су се одали новотаријама, заблудама разних врста, одвраћању од праксе Божијег Посланика, мир над њим, и навраћању на оно што је у супротности Посланиковој пракси. То су они који одвраћају са Божијег правог пута, који га настоје искривити, па новотарију проглашавају суннетом, а суннет новотаријом, оно што је добро лошим, а оно што је лоше добрим.

Ако таквима оспориш да не верују у Божију једноћу како треба, рећи ће ти да хулиш положај евлија¹ и добрих људи. Ако им оспориш да не следе праксу Божијег Посланика, мир над њим, рећи ће ти

¹ Божијих пријатеља тј. добрих и искрених верника.

да потцењујеш имаме-учењаке које они следе. Ако Бога опишеш својствима којима се сам описао, или Га је њима описао Његов Посланик, мир над њим, не додајући и не одузимајући ништа од тога, рећи ће ти да си Га упоредио са створењима. Ако наређујеш добро које је наредио Бог и Његов Посланик и забрањујеш зло које је забранио Бог и Његов Посланик, рећи ће ти да уносиш раздор, а ако следиш праксу Божијег Посланика, мир над њим, и одбацујеш оно што се са њом коси, рећи ће да си залутао и да у веру новотарије уводиш.

Са оваквом врстом људи, паметан себи не би требао да дозволи да се дружи, а ако то себи дозволи, неће га мимоићи једно од двоје: умртвљење или обољење срца. Молимо Бога да и нас и њих поштеди такве болести!

Традиција

'Абдуррезак од Ма'мера преноси да је рекао: "Када је једном приликом дошао неки му'тезилија² и о нечему почео говорити, Тавус који је са својим сином седео, прстима је зачепио своје уши и рекао: 'Сине, стави и ти своје прсте у уши како не би ништа од

² Секта која је изашла из ислама.

његових речи чуо, јер је срце немоћно!" Затим је почео понављати: Да, сине, стави прсте у уши, стави прсте у уши!" - све док овај није устао."

Од Салиха ел-Миззија се преноси да је рекао: "Док сам седео код Ибн Ширина, дошао је један човек, па почео говорити нешто о судбини, на што му је Ибн Сирин рекао: 'Или ћеш да престанеш, или ћемо ми да устанемо и да изађемо?!'"